

Projectbeschrijving voor de leerkracht

PROJECT BEREGOEIE VERHALEN

Leerlijn Mediacultuur | Thema Verhalen | Groep 1 & 2 | November 2018

Klaar voor de start?

- ✓ Gebruik de digitale versie van dit project.
- ✓ Download dit document op je computer voor het beste gebruik.
- ✓ We gaan ervan uit dat je kennis hebt van de [opzet van COH](#).
- ✓ Vraag bij de voorbereiding zo nodig hulp aan je interne cultuurcoördinator of je cultuurcoach (laat je informeren over de scholingsmogelijkheden).
- ✓ Bereid het project bij voorkeur samen met je collega's voor (vergeet de vakleerkrachten niet).
- ✓ Een bezoek aan een voorstelling, tentoonstelling of vaste collectie in een Haagse culturele instelling is van grote meerwaarde. Zie [CultuurSchakel](#) voor het actuele aanbod.
- ✓ Nodig als dat lukt een kunstenaar in de klas uit die betrokken wordt bij de uitvoering van het project.
Zie [CultuurSchakel](#).
- ✓ Bedenk van tevoren bij welke onderdelen je ouders kunt inschakelen.
- ✓ Je mag het project 'op maat maken', mits je de fasen van het creatieve proces blijft doorlopen.
- ✓ Trek voor het hele project zes tot acht lesmomenten van 45 minuten uit.
- ✓ Kijk ook even op de [Facebookpagina](#) van Cultuuronderwijs op zijn Haags voor meer informatie en het gebruikersplatform.
- ✓ Wanneer je dit project wilt koppelen aan taalonderwijs, dan is [via deze link](#) een begrippenlijst te vinden.

Inhoudsopgave

1. Informatie.....	1
2. Introductie.....	2
3. Oriëntatie.....	3
4. Opdracht: Van begin tot eind.....	5
5. Opdracht: Een bijzondere knuffel.....	7
6. Opdracht: Onze knuffelfilm.....	9

1. Informatie

Lees ter voorbereiding van de COH-lessen onderstaande informatie over de invulling en het doel van het project en manieren om het project te promoten.

Wat doen de leerlingen in dit project?

In het project 'Beregoeie verhalen' staan verhalen en film centraal. Het project start met een kringgesprek waarin een beer in een doos een grote rol speelt. De leerlingen bekijken een aantal korte filmpjes en bedenken of ze de verhaallijn willen veranderen. De verhalenbeer laat filmpjes zien die over zijn lievelingsverhaal gaan: *Rupsje Nooitgenoeg*. De leerlingen kijken en bespreken de verschillende manieren waarop het verhaal is vormgegeven.

Waarom dit project?

De leerlingen leren met welke digitale middelen een stop-motionfilmpje wordt gemaakt en hoe belangrijk de opbouw van een verhaal is. Ze leren dit door veel te doen en te maken en door werk van kunstenaars te bekijken.

Houdingsdoelen

In dit project worden bij de introductie, oriëntatie en opdrachten kennis- en vaardigheidsdoelen benoemd. De volgende houdingsdoelen gelden voor het project in het algemeen.

De leerling:

- toont zich nieuwsgierig en proactief;
- kan positief-kritisch reflecteren op eigen werk en op dat van anderen.

Promotie

Het project gaat meer leven als er ook buiten de klas aandacht voor is. Denk na over manieren om het project te promoten.

- Stel ouders op de hoogte van een bezoek aan een voorstelling of de komst van een [kunstenaar in de klas](#).
- Maak foto's of filmpjes van de diverse presentatiemomenten en deel deze via de schoolwebsite, klassenapp of andere kanalen.

Benodigdheden

Bij elke opdracht staat een opsomming van benodigdheden weergegeven.

Reflectievragen

De reflectievragen bij de verschillende fases van het creatief proces kunnen tijdens en na iedere fase met de individuele leerling of de hele groep besproken worden.

2. Introductie

Kennisdoelen

De leerling weet dat je verhalen kunt vertellen, dat je ernaar kunt kijken en ernaar kunt luisteren.

Vaardigheidsdoelen

De leerling kan de afloop van een bestaand verhaal veranderen.

Benodigdheden

- doos met een knuffelbeer
- prentenboek
- beamer
- digibord

Aan de slag in de klas

Tip: Maak filmopnames van de meest opvallende momenten. Maak hier aan het einde van het project een compilatie van en toon deze als afsluiting.

Voer onderstaande opdrachten in deze volgorde uit:

Verhalendoos

Voer een kringgesprek over het thema 'verhalen'. Lees een prentenboek voor en leg uit wat een verhaal is. Zet in het midden van de kring een dichte doos met daarin een knuffelbeer. Wat zou er in de doos zitten? Laat de leerlingen raden. Haal als bij een poppenspel de beer uit de doos en laat hem vertellen dat hij de verhalenbeer is en in zijn doos alle verhalen bewaart. Ook de verhalen die de leerlingen gaan verzinnen en maken. Bespreek met de leerlingen waar je verhalen vindt: in je hoofd, een boek of een film. De verhalenbeer houdt heel veel van filmpjes, hij heeft een paar filmpjes meegenomen en wil jullie deze graag laten zien.

Film

Bekijk en bespreek onderstaande stop motion- en animatiefilmpjes. Stel vragen zoals: Wie doen er in het filmpje mee? Wat gebeurt er in het filmpje? Hoe eindigt het filmpje?

- Filmpje 1: [The Tumblies – 'Mini dustbin'](#)
- Filmpje 2: [The Tumblies – 'Mini car'](#)
- Filmpje 3: [The Tumblies – 'Mini wipwap'](#). Laat de leerlingen dit verhaaltje navertellen en naspelen.
- Filmpje 4: [Border](#), een filmpje over twee figuurtjes die ruziemaken over een grens en een leuke oplossing vinden.

3. Oriëntatie

Kennisdoelen

De leerling weet dat je verhalen kunt vertellen, dat je ernaar kunt kijken en ernaar kunt luisteren.

Vaardigheidsdoelen

De leerling ervaart het verschil tussen stilstaand en bewegend beeld.

Benodigdheden

- boek *Rupsje Nooitgenoeg* van Eric Carle
- beamer
- digibord

Aan de slag in de klas

Het filosofisch gesprek

Voer een filosofisch gesprek aan de hand van de volgende vragen:

- Kun je van elk verhaal een film maken?
- Moet een verhaal altijd een begin en een einde hebben? Waarom wel, waarom niet?
- Wat zou er gebeuren met de hoofdpersonen als het verhaal is afgelopen, bijvoorbeeld met of? (Noem een aantal voorbeelden uit de verhalen die ze hebben gezien.)

Oriëntatieopdracht

Doorloop de volgende stappen:

1. Laat de verhalenbeer uit de doos zijn lievelingsverhaal tevoorschijn halen: *Rupsje Nooitgenoeg*. Lees, bekijk en bespreek het verhaal. Wat gebeurt er in het verhaal? Wat is het begin van het verhaal? Wat is het midden? Wat is het eind?

2. Laat twee filmpjes zien die zijn gemaakt naar aanleiding van het boek *Rupsje Nooitgenoeg*:
 - [Filmpje 1](#). De tekeningen uit het boek bewegen. De tekst is er ook, maar er wordt niet in gesproken. Muziek begeleidt het verhaal.
 - [Filmpje 2](#). De tekst uit het boek wordt voorgelezen.Welke verschillen zijn er tussen de filmpjes?
3. Vertel het verhaal nog een keer en laat de leerlingen het tegelijkertijd naspelen.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Wat is het verschil tussen een boek en een film?
- Wat heb je nodig om een verhaal te vertellen?
- Wat vind je fijner, een boek lezen of een film kijken?

4. Opdracht: Van begin tot eind

In deze opdracht wordt in de onderzoeksfase bekeken hoe de dag in elkaar zit en wat er gebeurt als alles achterstevoren wordt gedaan. De leerlingen oefenen dit door kaarten bij verhalen in de juiste volgorde te leggen. Naar aanleiding van een boek dat populair is in de groep wordt bekeken wat het begin, midden en eind is van het verhaal. Dit gaan de leerlingen op verschillende manieren verbeelden. Hiervan maakt de leerkracht een filmpje. Vervolgens wordt het verhaal door elkaar gegooid zodat er nieuwe verhalen ontstaan.

Kennisdoelen	De leerling kent het begin, midden en eind in de opbouw van een verhaal.
Vaardigheidsdoelen	De leerling maakt verhalen met een duidelijk begin, midden en eind.

Benodigheden

- een boek dat populair is in de groep
- bordjes met pictogrammen van de dagindeling
- boek *Rupsje Nooitgenoeg*
- papier en (kleur)potloden
- camera om mee te filmen

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren en presenteren.

Onderzoek: Van begin tot eind

Maak een keuze uit onderstaande opdrachten.

Eerst dit, dan dat

Laat leerlingen vertellen en/of uitbeelden hoe hun dagindeling is. In welke volgorde doen ze hun handelingen? Wat zou er gebeuren als ze de volgorde zouden omdraaien? Dus eerst aankleden en dan douchen? Of eerst naar bed gaan en dan eten?

Achterstevoren

Bekijk de bordjes met pictogrammen van de dagindeling in de klas. Bespreek wat er gebeurt als je de volgorde daarvan verandert, bijvoorbeeld als je begint met naar huis gaan, of met de pauze? Kan dat? Waarom wel of niet?

De vlinder werd een rups...?

Bespreek met de leerlingen het verhaal van *Rupsje Nooitgenoeg* met betrekking tot de opbouw van het verhaal: begin, midden, eind. Wat is het begin, wat gebeurt er dan? Wat is de afloop? Wat zou er gebeuren als je de volgorde van dit verhaal verandert? Klopt alles dan nog?

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Hoe zou je het vinden om de volgorde van je dag eens helemaal door elkaar te gooien?
- Hoe vind je het om op school met de pauze te beginnen, of meteen weer naar huis te gaan?
- Wat gebeurt er als je het begin en het einde van het verhaal omdraait?

Uitvoeren: Van begin tot eind

Doorloop de volgende stappen:

1. Neem een verhaal of boek dat op dit moment populair is in de groep. Liefst een verhaal dat de hele klas goed kent. Laat de leerlingen de verschillende onderdelen benoemen: begin, midden, eind. Wat gebeurt er als je de volgorde verandert?
2. Verdeel het verhaal in drie stukken en verzin samen met de klas verschillende omkeringen. Daag de leerlingen uit om het verhaal te veranderen. Bijvoorbeeld: Roodkapje komt geen wolf tegen maar een schaap. Wat gebeurt er dan? De leerlingen maken tekeningen van elk van de drie stukken. Laat de leerlingen het verhaal zelf naspelen en film dit.
3. Voer deze opdracht uit in de kring. Begin zelf met: "Er was eens...". Een leerling gaat daarop door, weer een andere vertelt verder, enzovoorts. Film wat de kinderen vertellen.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Als je iets verandert in het verhaal, wordt het einde dan ook anders?
- Kun je alles veranderen in een verhaal?
- Vond je het verhaal leuker worden?

Presenteren: Van begin tot eind

Maak een keuze uit de volgende presentaties:

- Toon de filmpjes tijdens een 'voorstellingsmoment' aan andere klassen of ouders.
- Upload de filmpjes op het (afgeschermd) YouTube-kanaal van de school.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Hoe vond je het om jezelf zo terug te zien?
- Vond je het jammer dat het verhaal niet het einde had dat jij wilde?
- Wat zou je willen veranderen als je het nog een keer zou doen?

5. Opdracht: Een bijzondere knuffel

In deze opdracht staat het idee van stop-motion centraal. In de onderzoeksfase bekijken de leerlingen diverse stop-motion filmpjes waarin verschillende emoties aan de orde komen. Na deze filmpjes beelden de leerlingen bewegingen uit in stukjes, net als stop-motion. In de uitvoerende fase staan knuffels in het middelpunt. De leerlingen nemen knuffels mee van huis en bedenken in tweetallen verhalen over hoe de knuffels elkaar tegenkomen. De leerkracht maakt foto's als de leerlingen de verhalen spelen. Per tweetal wordt de foto gekozen waarop het beste een specifieke beweging te zien is. De foto's worden op verschillende manieren gepresenteerd.

Kennisdoelen	De leerling weet hoe een stop-motion wordt gemaakt.
Vaardigheidsdoelen	De leerling herkent de verschillende onderdelen van een verhaal en kan deze naspelen.

Benodigdheden

- poppen, knuffels of ander speelgoed (van thuis of uit de klas)
- camera om foto's te maken
- beamer
- digibord
- foto's van het spel met de knuffels

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren en presenteren.

Onderzoek: Een bijzondere knuffel

Maak een keuze uit onderstaande filmpjes en doe het stopspel.

Bewegend gereedschap

Bekijk en bespreek:

- het stop-motion filmpje [The Deep](#) van kunstenaar PES. Vraag de leerlingen wat ze zien.
- het door PES gemaakte [intروفilmpje van Het Klokhuis](#). Het is een kort filmpje. Bekijk het een aantal keer en vraag de leerlingen wat ze zien.

Kartonverhaal

Bekijk en bespreek [Cardboard boy](#), een filmpje over een jongen van karton die in drie verschillende werelden terecht komt en telkens bevriend raakt met een insect.

- Vraag de leerlingen het begin, het midden en het eind van het filmpje na te spelen.
- Waar is alles van gemaakt? (Bijna alles is van karton.)
- In de film beweegt er van alles: de bomen, de zee, een krabbetje. Kunnen de leerlingen ontdekken hoe het gemaakt is? (Stop-motion betekent dat de beweging uit verschillende stilstaande beelden is opgebouwd, die achter elkaar zijn geplakt.)

Nog meer Stop-motion

Bekijk en bespreek:

- de (Engelse) trailer van [Shaun the Sheep The Movie](#), stop-motion gemaakt met klei en voorwerpen. Laat de leerlingen het filmpje naspelen.
- [Het Klokhuis](#): een [stop-motion-instructiefilmpje](#).

Stopspel

Speel het principe van stop-motion. Vraag de leerlingen bewegingen te bedenken, zoals vliegen, springen, rennen, lopen, vallen, kruipen. Laat hen deze voordoen. Kies een beweging uit die de hele klas uitvoert. De leerlingen delen deze beweging in stukjes, zoals in een stop-motion.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Hoe wordt een stop-motionfilmpje gemaakt?
- Hoe ging het bewegen in stop-motion?
- Zou je ook zo kunnen bewegen met een knuffel?

Uitvoeren: Een bijzondere knuffel

Doorloop de volgende stappen:

1. Vraag de leerlingen een knuffel van thuis mee te nemen, of gebruik knuffels of poppen uit de klas.
2. Geef de leerlingen de opdracht om in tweetallen een kort verhaal te bedenken met de knuffels. Bespreek onderstaande vragen met elkaar.
 - Welke bewegingen maken de knuffels? Vliegen, rollen, lopen, rennen, hinkelen?
 - Hoe begint het verhaal? Wat is het einde van het verhaal?
 - Hoe maak je jouw verhaal spannend?
 - Wat zie je op de achtergrond?Laat de leerlingen uiteenlopende en passende bewegingen uitproberen.
3. De leerlingen maken in tweetallen verschillende bewegingen met hun knuffels.
4. Maak per groepje een foto en laat de foto's op het digibord zien.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Bewoog de knuffel echt of deed jij dat?
- Hoe was het om te doen alsof een knuffel kan bewegen?
- Was het makkelijk of moeilijk om dit samen te doen?

Presenteren: Een bijzondere knuffel

De leerlingen laten hun foto zien voor de klas en vertellen hun verhaal. Laat de foto's zien op het digibord en print de foto's uit en hang ze (op ooghoogte van de leerlingen) op.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Welke foto vond je het meest verrassend?
- Kon je goed zien welke bewegingen de knuffels of voorwerpen van de andere leerlingen maakten?
- Krijg je nieuwe ideeën voor verhalen als je de foto's ziet?

6. Opdracht: Onze knuffelfilm

In deze opdracht worden in de onderzoeksfase een aantal stop-motion filmpjes bekeken van diverse kunstenaars, om vervolgens met de leerlingen te bespreken wat ze aan emoties en bewegingen hebben gezien. Met de opgedane kennis en vaardigheden in de eerdere opdrachten gaan de leerlingen nu aan de slag met het maken van hun eigen stop-motion filmpje. In de filmpjes staan de knuffels van de leerlingen en hun zelfbedachte verhalen centraal. Het project wordt afgesloten met een echte filmpremière voor ouders, inclusief rode loper en drankjes. Door de filmpjes op de schoolwebsite te zetten, bereiken deze een groter publiek.

Kennisdoelen	De leerling maakt kennis met stop-motion filmpjes.
Vaardigheidsdoelen	De leerling maakt een stop-motion filmpje.

Benodigheden

- ter voorbereiding: het filmpje ['In zes stappen een stop-motion maken'](#).
- poppen, knuffels of ander speelgoed
- tablet
- beamer
- digibord
- diverse materialen voor de eindpresentatie, zoals rode loper

Aan de slag in de klas

Doorloop de vaste onderdelen binnen elke projectopdracht: onderzoek, uitvoeren en presenteren. Aan het eind van deze opdracht staan evaluatievragen die betrekking hebben op het hele project.

Onderzoek: Onze knuffelfilm

Bekijk en bespreek ter inspiratie (een aantal van) de volgende filmpjes:

- ['Western Spaghetti'](#) van PES, een maaltijd met bijzondere ingrediënten.
- Lego-liedje ['Alles is echt super'](#), waarin Lego tot leven wordt gebracht.
- ['Lego: Adventure in the City'](#), een film van de Nederlandse kunstenaar Rogier Wieland.
- Andere films van Rogier Wieland:
 - ['Zebra Pagasus'](#)
 - ['Alice in Wonderland'](#)

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Wat zie je op de film? Hoe bewegen de voorwerpen zich?
- Wat zou je allemaal nog meer kunnen laten bewegen op deze manier?
- Hoe kunnen de voorwerpen en knuffels zo bewegen? Hoe kan iets bewegen dat stilstaat?

Uitvoeren: Onze knuffelfilm

In deze opdracht maken de leerlingen een stopmotion-filmpje. Ter voorbereiding: bekijk in de toolbox van CultuurSchakel het filmpje ['In zes stappen een stop-motion maken'](#). Doorloop vervolgens met de klas de volgende stappen:

1. Geef tweetallen de opdracht om samen een kort verhaal met hun knuffels te verzinnen. Wat gebeurt er en hoe bewegen de knuffels zich?

2. Laat de duo's de verhalen met de knuffels om de beurt voor de klas spelen. Maak van de verhalen verschillende foto's met een stop-motion-app. In de app kun je foto's monteren.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Waar gaat jullie verhaal over?
- Zou het verhaal (stiekem) verder kunnen gaan als niemand meer kijkt?
- Kan een verhaal in iemands hoofd (in jouw hoofd) verder gaan?

Presenteren: Onze knuffelfilm

Laat de stop-motion filmpjes zien en bespreek deze aan de hand van onderstaande reflectievragen.

Tip: Organiseer een filmpremière, compleet met rode loper en drankjes. Nodig ouders en andere leerlingen van de school uit. Plaats de filmpjes op de school- of klassensite.

Reflectievragen die je kunt stellen tijdens het werken aan de opdracht en/of erna

- Kun je het verhaal navertellen?
- Waarom is het zoveel werk om een stop-motion te maken?
- Welk ander filmpje heeft je het meest verrast en waarom?

